

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 21

Vineri,
24
MAI
2019

Românii din Ungaria
au sărbătorit Ziua Europei
la Chitighaz

(Pagina 3)

Cercetare sociolingvistică
la școala generală
din Micherechi

(Pagina 8)

Un sfert de secol
de povești românești
la Bichișciaba

Paginile 9 și 12)

Calendar ortodox

27 mai, luni, Sf. Mc. Iuliu Veteranul; Sf. Sfințiți Mc. Terapont și Eladie; Sf. Mc. Alipie; Sf. Ioan Rusul
28 mai, marți, Sf. Sfințiți Mc. Eutihie, Ep. Melitinei; Sf. Cuv. Nichita Mărt., Ep. Calcedonului; Sf. Sfințiți Mc. Eutihie
29 mai, miercuri, Sf. Mc. Teodosia; Sf. Sfințiți Mc. Olivian și Alexandru
30 mai, joi, Sf. Cuv. Isaachie Mărt. și Varlaam; Sf. Mc. Natalie
31 mai, vineri, Sf. Mc. Ermie; Sf. Mc. Eusebie și Haralambie
1 iunie, sâmbătă, Sf. Mc. Justin Martirul și Filosoful; Sf. Mc. Hariton, Firm și Valerian
2 iunie, duminică, †) Sf. M. Mc. Ioan cel Nou de la Suceava; Sf. Nichifor Mărt., Patr. Constantinopolului. Duminică a VI-a după Paști (a orbului din naștere)

Citatul săptămânii

Comunismul ne-a slujit definitiv învățându-ne, în generații întregi, că cel mai bine este „să nu te bagi”, adică să nu te implici, în nici un fel, în exteriorul ființei tale producătoare de excremente, ură și invidie. Nu ne implicăm și nu permitem ca cineva, în jurul nostru, să se implice. Acesta este un alt motiv de suferință.

Atitudinea, mai exact lipsa de atitudine, ne doare. Ne-am dori cu toții să fim viteji, să fim eroi, dar ne copleșesc comoditatea și lășitatea. Numai noi am putut să inventăm o zicală de care ar trebui să ne fie rușine: „Capul plecat, sabia nu-l taie.” A sta în rînd, liniștit, este mai mult decît o regulă, este un mod de viață. A ieși din rînd este mai mult decît un fapt de eroism, iar noi nu iubim eroii. (...) Românii trăiesc drama de a-l iubi pe „băiatul bun”, răbdător, capabil să nu crîcnească și să nu aibă nici un fel de inițiativă. Orice cetățean mediocru, ajuns șef într-o amărită de instituție, își va căuta și va cultiva în jurul său pe unii și mai proști, și mai mediocri. Îl va dușmăni și-i va face viața un infern colegului care a avut curajul să-i vorbească în ședință sau care crede el că a ridicat ochii la amanta lui. Amanta este adevărata instituție, la noi. Ea știe tot, ea face tot, ea decide tot...

Dorel Dumitru Chirîțescu, în *Dilema Veche* din 6-12 noiembrie 2014

Poza săptămânii

Hai deți copii, până ceilalți se joacă noi să ne alegem brelocurile preferate!

Pe copertă: Concurs de povestire pentru școlari români, la Bichișciaba
Foto: Anca Becan

ALEGERI EUROPARLAMENTARE și REFERENDUMUL NAȚIONAL 26 mai 2019

Ambasada României la Budapesta informează că alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European se vor desfășura duminică, 26 mai 2019.

La aceeași dată de 26 mai 2019, odată cu alegerile pentru Parlamentul European, se va desfășura și un referendum cu privire la probleme de interes cetățenesc.

Cetățenii români cu drept de vot aflați în Ungaria la data de 26 mai 2019 vor putea vota la următoarele secții de votare:

1. **Ambasada României în Ungaria, Budapesta, 1146, str. Thököly nr. 72**
2. **Institutul Cultural Român, Budapesta, 1146, str. Izso nr. 5**
3. **Consulatul General al României din Gyula, str. Munkácsy, nr. 12a**
4. **Consulatul General al României din Szeged, 6720, str. Kelemen László nr. 5**

Atât votul pentru Parlamentul European, cât și cel exprimat în cadrul referendumului se vor desfășura în cadrul acelorași secții de votare, în același interval orar. Votarea va începe la ora 7.00 (ora locală) și se va desfășura până la ora 21.00 (ora locală), când secțiile de votare se vor închide.

Alegătorii pot opta să voteze doar pentru un scrutin (de exemplu pentru alegerile europarlamentare) sau pentru ambele exerciții de vot (alegerile europarlamentare și referendum).

Alegătorii care inițial au optat pentru un singur tip de scrutin pot vota și pentru scrutinul pentru care nu au votat inițial, până la ora închiderii secției de votare.

La referendumul național alegătorii vor primi obligatoriu două buletine de vot, câte unul pentru fiecare întrebare supusă referendumului, neavând posibilitatea de a opta pentru una sau alta din întrebări.

Cetățenii români cu domiciliul în străinătate pot vota cu cartea de identitate provizorie sau pașaportul, iar cetățenii români cu reședința în străinătate/cu domiciliul în România dar aflați în străinătate pot vota cu cartea/buletinul de identitate sau pașaportul.

ATENȚIE! Asigurați-vă că aveți acte de identitate valabile în ziua alegerilor!

Ziua Naționalității Române la Chitighaz

Autogovernarea Românească din Chitighaz organizează în ziua de sâmbătă, 1 iunie, o zi dedicată naționalității române din localitate. Programul din piața centrală a satului va începe la ora 9.00, cu un concurs gastronomic.

De la ora 11.00 va avea loc lansarea celei mai noi cărți a doamnei profesoare Maria Sarca Zombai, despre „Instituțiile înființate de românii ortodocși din Chitighaz”. La programul cultural, ce se va desfășura între orele 13.00 și 18.00, vor evolua pe scena în aer liber: elevii și colii și i grădiniței române din Chitighaz, Școala de artă „Kaláris”, „Doina Bihorului”, păstrătorii de tradiții din Micherechi și din Aletea, dansatorii populari ai Liceului „N. Bălcescu”, „Doina Crișului” din Ineu și „Șiriana” din Șiria. Evenimentul se organizează cu sprijin de la Fondul „Bethlen Gábor” de la Budapesta.

A.B.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Românii din Ungaria au sărbătorit Ziua Europei la Chitighaz

Pe continentul european, Ziua Europei este o sărbătoare anuală a păcii și unității, sărbătorită în data de 9 mai. Românii din Ungaria au marcat această zi, vineri, 17 mai, la Chitighaz, printr-un eveniment cultural de amploare, organizat de către Consulatul General al României la Jula, cu sprijinul Consiliului Județean Timiș, al Universității de Stat „Aurel Vlaicu” din Arad, al Primăriei locale și Autogovernării Românești locale și în colaborare cu Școala generală și grădinița bilingvă din Chitighaz.

Manifestarea a fost deschisă prin cuvântul de salut al gazdei, *Florin Vasiloni*, consul general al României la Jula și al domnului *Andrei Călin Lucaci*, din partea Consiliului Județean Timiș, care a sprijinit venirea artiștilor bănățeni la această serbare.

În mesajul pro-european transmis publicului de către domnul consul general Florin Vasiloni, acesta a subliniat rezultatele obținute de România în mandatul său, până în acest moment, spunând și următoarele: „2019 este anul celui mai important mandat de politică externă al României după 1989. Exercițarea de către România a Președinției Consiliului Uniunii Europene în prima jumătate a anului, într-un moment foarte important pentru viitorul proiectului

european, reprezintă oportunitatea de a ne consolida rolul la nivel european și de a demonstra capacitatea noastră de a acționa ca stat membru matur, în scopul avansării proiectului european... Sperăm că viitoarele alegeri europene vor confirma un curs de dezvoltare a Uniunii, bazat pe unitate și angajament pro-european”.

Au salutat oaspeții și au mulțumit pentru această sărbătoare adusă la Chitighaz și *Maria Gyuricska Kalcsó*, primarul localității Chitighaz, *Alexandru Finna*, vicepreședinte AȚRU și *Erika Borbély*, directorul școlii românești din Chitighaz, care a fost și moderatorul evenimentului. Programul cultural al acestei serbări a fost deschis de către preșcolarii de la grădinița românească, după care au prezentat cântece, dansuri, au recitat și povestit elevii școlii generale. Ca reprezentant al tradițiilor chitighăzene nu a lipsit din program nici *Cheorghe Gros*, coregraf și președintele Asociației Culturale Românești din Chitighaz, acesta a interpretat cântece din zonă, iar dansatorii de la Școala de artă „Kaláris” au prezentat dansuri locale. Programul cultural al gazdelor a fost încheiat de fanfara Bisericii Baptiste din Chitighaz.

În partea a doua a urmat un program folcloric la care au încântat publicul atât

prin profesionalism cât și prin frumusețea și finețea costumelor populare bănățene protagoniștii Ansamblului Profesionist „Banatul”, din Timișoara. Bănățenii au venit la acest eveniment nu doar cu tradițiile lor, ci au invitat la final publicul și la o masă tradițională cu adevărate valori ale gastronomiei bănățene și sărbesci din zona din care provin.

Evenimentul a fost onorat și de prezența multor oficialități, între care s-au numărat *PS Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, *Sava Diamandi*, secretarul I al Ambasadei României la Budapesta, *Gigi Adrian Tudor*, agent consular la Consulatul General al României la Seghedin, *Traian Kreszta*, purtătorul de cuvânt al românilor din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta, *Delia Barbu*, directorul Asociației pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului în Județul Timiș, *Codruța Bogdan*, inspector general adjunct la Inspectoratul Județean Școlar Bihor, *Pluhár László*, primarul localității Aletea, *Nagy Béla*, primarul la Medgyesegyháza, *Alina Pădureanu*, decan la Universitatea de Stat „Aurel Vlaicu” din Arad, *Eugen Gagea*, prodecanul Facultății de Științe Social-Umaniste, Educație Fizică și Sport din cadrul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, *Claudia Toma*, președintele Asociației „Iris Research” din Arad, *prof. Florin Ciobanu*, de la Universitatea ELTE din Budapesta, *Maria Gurzău Czeglédi*, directorul Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula, și mulți alți reprezentanți de instituții românești din Jula, Aletea și Chitighaz. **A.B.**

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.
Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Conferință Preoțească misionar-pastorală la Apateu

Sâmbătă, 18 mai, la Parohia Apateu, aparținând Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, s-a desfășurat Conferința preoțească misionar-pastorală de primăvară, din cadrul acestei Eparhii.

Conferința a fost precedată, ca de obicei, de Sfânta Liturghie Arhierască, săvârșită în biserica parohială cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”, de Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria înconjurat de soborul clericilor, preoți și diaconi, din această Episcopie și în prezența credincioșilor. Ierarhul și-a exprimat bucuria de a putea reveni în această Parohie, acum în perioada pascală, pentru a trăi în duh de rugăciune, împreună cu românii de aici, dar și cu clericii Episcopiei, bucuria Învierii Domnului și a adus mulțumire Părintelui Paroh *Origen Sabău* pentru ospitalitatea oferită într-o biserică foarte frumoasă și într-un cadru natural deosebit, pentru desfășurarea acestui eveniment misionar important din viața Episcopiei.

În cadrul conferinței care a urmat îndată după Sfânta Liturghie și a fost ținută, sub președinția Ierarhului, în foisorul din lemn amenajat în grădina și parcul Parohiei, Părintele *Marius Maghiaru*, Protopopul de Budapesta, a susținut referatul cu tema „*Veșnicia s-a născut la sat – valorile tradiționale și perene ale satului românesc de odinioară și redescoperirea lor de către tinerii și oamenii de astăzi*”. Tema s-a încadrat în programul Anului omagial și comemorativ, stabilit pentru 2019 în Patriarhia Română, punând un accent special pe *Anul Omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*. Pornind de la expresia „veșnicia s-a născut la sat”, unde „se vindecă și setea de mântuire a omului”, cuprinse în poezia „Sufletul satului”,

dar și de la alte considerații ale filozofului și academicianului român *Lucian Blaga* (1895–1961), referitoare la felul cum acesta înțelegea valoarea și lumea satului românesc de odinioară, Părintele *Marius Maghiaru* a prezentat un referat foarte interesant, despre modul în care satul a marcat și a îmbogățit universul launtric al copiilor și sătenilor români din secolele trecute, despre evoluția acestui sat de-a lungul vremii, cu valorile pe care a reușit să și le mențină, dar și cu cele care au dispărut, cu problemele pe care le întâmpină astăzi și cu perspectivele lui pentru viitor, în România, dar și în cazul satelor românești din Ungaria, prezentând și exemple concrete de implicare a Bisericii Strămoșești și a vrednicilor ei slujitori în conservarea și dăinuirea satului românesc.

Ierarhul și ceilalți preoți prezenți au discutat apoi și și-au exprimat diferite puncte de vedere despre problemele specifice comunității românești din Ungaria de la sate, care se confruntă și ea, atât cu fenomenul de îmbătrânire a populației și plecarea celor mai tineri la oraș, precum și cu această nevoie stringentă de redescoperire și promovare a identității și limbii române, a obiceiurilor și tradițiilor străbune, dar și a transmiterii credinței în rândul celor mai tineri membri ai ei, care este deosebit de importantă pentru viitorul acestei comunități.

Conferința s-a încheiat cu o agapă frățească, care a continuat atmosfera de comuniune și bună înțelegere a celor care alcătuiesc clerul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și care poartă de grijă credincioșilor ortodocși români care trăiesc în această țară.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Corul „Bâlea Boar” din Brad în Catedrala Episcopală din Jula

Catedrala Episcopală „Sf. Nicolae” din Jula i-a avut ca oaspeți de seamă, în duminica din 19 mai, pe membrii Corului „Bâlea Boar”, de la Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Brad, județul Hunedoara, care a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie Arhierască, săvârșită de PS Părinte Episcop *Siluan* și un sobor de preoți.

Corul „Bâlea Boar” a luat ființă în anul 1993, sub bagheta doamnei prof. *Maria Simion*, fostă solistă și cântăreață de flaut la Opera Română din București. Corul a cântat la biserica voievodală de piatră din Criscior, de secol XV, de unde a preluat și numele ctitorului acestei biserici. După 7 ani de activitate, cu sprijinul Casei de Cultură din Brad, corul s-a mutat în acest frumos oraș din județul Hunedoara, unde a cântat pentru o vreme la capela militară, iar din 2011 a devenit Corul Catedralei cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din Brad.

Tot în duminica trecută, în Catedrala Episcopală din Jula, a avut loc și Taina Sfântului Botez, pentru pruncul *Patric*, cel de-al doilea copil al familiei *Adam* și *Monica Sucigan*.

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Despre preotul Ioan Olah, din Micherechi, în Gazeta Mondială Tolnai

Tolnai Simon, care, până în 1897 a purtat numele Friedmann Samu, s-a născut la Oradea, în 1868, în familia unui croitor evreu. A fost deportat în timpul ocupației fasciste și a murit în tabăra de concentrare de la Mauthausen, la sfârșitul anului 1944. Tolnai a fost proprietar de editură și tipografie, a scos mai multe ziare și o serie de cărți și publicații valoroase pentru cultura maghiară. În anul 1895, a înființat gazeta Tolnai Világlapja, una dintre primele reviste de tip tabloid din Ungaria. În numărul 11 din luna martie a anului 1944, în ziarul Tolnai Világlapja a apărut și fotografia preotului ortodox Ioan Olah, din Micherechi, cu următorul text:

Ioan Olah, protopop de Bihor, preot la biserica ortodoxă din Micherechi, a fost ales în calitate de administrator adjunct interimar pentru problemele administrative ale bisericii ortodoxe.

Preotul Ioan Olah (Ola) s-a născut la Jula, în 1905, și a păstorit printre ortodocșii din Micherechi mai bine de patru decenii, din 1928 până la moartea sa, survenită în 1973. Propunerea acestui preot român pentru calitate de administrator-adjunct al Bisericii Ortodoxe Maghiare a fost posibilă în urma înființării acestei organizații de cult, conform unei hotărâri a guvernului maghiar de a unifica toate bisericile ortodoxe ale naționalităților din Ungaria într-una singură. La presiunile puterii, majoritatea parohiilor ortodoxe românești s-au alăturat Bisericii Ortodoxe Maghiare (în afară de cele din Bătania, Cenadul Unguresc și Budapesta). Preotul Ioan Olah din Micherechi a susținut această perspectivă a puterii, care în mod clar ducea la maghiarizare. Probabil că în baza acestui sprijin a fost numit provizoriu, funcționar administrativ al cultului. De altfel, această Biserică Ortodoxă Maghiară unificată a existat doar pentru câțiva ani, în 1946 dizolvându-se. **Mihaela Bucin**

Ședință de lucru la AȚRU

Adunarea generală a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) și-a ținut următoarea ședință în ziua de joi, 24 mai, la sediul AȚRU din Jula, aflat în strada Eminescu nr. 1.

Pe ordinea de zi au figurat 20 de puncte: 1.) Informativ despre cele întâmplate între cele două ședințe; 2.) A V-a modificare de prevedere a bugetului AȚRU și instituțiilor fondate, pe anul 2018; 3.) Prezentarea și aprobarea dării de seamă a activităților din anul 2018 al Oficiului AȚRU și a Centrului de Documentare și Informare al AȚRU; 4.) Prezentarea și aprobarea bilanțului pe anul 2018 al Editurii de Presă și Carte Nonprofit SRL; 5.) Aprobarea îndeplinirii bugetului AȚRU și al instituțiilor fondate, pe anul 2018; 6.) Prima modificare de prevedere a bugetului AȚRU și a instituțiilor fondate, pe anul 2019; 7.) Hotărâre cu privire la numirea în postul de director al Grădiniței Românești din Jula; 8.) Hotărâre cu privire la numirea în postul de director al Școlii Românești din Aletea; 9.) Dezbateră și aprobarea planului de control interior pe anul 2018 a AȚRU; 10.) Hotărâre cu privire la ocuparea postului de președinte al AȚRU. 11.) Deliberare cu privire la anularea mandatului de deputat al doamnei Margareta Tât; 12.) Hotărârea numărului de clase și grupe a instituțiilor de învățământ pe anul școlar 2019/2020; 13.) Modificarea Actelor Constitutive ale instituțiilor de învățământ subordonate AȚRU; 14.) Decizie cu privire la creșterea costurilor în proiectul cu numărul NEMZ-E-19-0019 și pornirea procedurilor de achiziție; 15.) Asigurare pe avere și de răspundere civilă a AȚRU. 16.) Dezbateră cererii Asociației de Șah a Românilor din Ungaria; 17.) Dezbateră cererii Grădiniței Pocsaj-Kismarja. 18.) Dezbateră cererii Asociației „Miruna”; 19.) Diverse. La final, în cadrul unei ședințe închise s-a decis despre acordarea premiului „Pentru 40 de ani de activitate în învățământul românesc din Ungaria”.

Cu amănunte despre ședință vom reveni în numărul următor.

Ședința anuală a Uniunii Culturale, la Jula

Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria convoacă ședința anuală a Adunării generale a UCRU pe ziua de sâmbătă, 25 mai, cu începere de la ora 10.30. Pe ordinea de zi vor figura: darea de seamă despre activitatea din anul 2018; dezbateră și aprobarea gospodăririi din anul 2018; dezbateră și aprobarea gospodăririi din anul 2018 a Editurii NOI (săptămânalul „Foaia românească”); planul de lucru și proiecte culturale pe anul 2019; aprobarea planului bugetar pentru anul 2019 și alegerea unui nou Prezidiu al UCRU. **E.Ș.**

A X-a ediție a Cupei de șah „Alexandru Hoțopan”

Asociația de Șah a Românilor din Ungaria organizează la începutul lunii iunie cea de-a X-a ediție a Cupei internaționale de șah „Alexandru Hoțopan”. Față de edițiile anterioare, aceasta va fi una mai bogată, organizându-se pe parcursul a două zile, 7 și 8 iunie, fiind invitați și de această dată șahiști români și maghiari din trei țări, Ungaria, România și Serbia. De această dată, evenimentul va fi găzduit de Centrul Cultural Românesc (Jula, str. Liceum nr. 2). Programul celor două zile va cuprinde pe lângă concursuri: o expoziție fotografică despre cei zece ani de activitate a șahiștilor români din Ungaria, jocuri simultane cu copii, un seminar pentru profesorii de gimnastică a școlilor române din Ungaria, întâlniri și jocuri simultane cu doi maeștri internaționali de șah, unul din Ungaria și altul din România. **A.B.**

Preșcolarii din Bătania, premiați la Concursul de folclor de la Pecica

Vineri, 10 mai, copiii din grupa Bambi de la Grădinița românească din Bătania, însoțiți de educatoarele lor au participat la Festivalul Concurs Regional de Folclor pentru Preșcolari intitulat „Păstrători de tradiții”, organizat în localitatea Pecica (România). La eveniment au

participat sute de copii. Competiția celor mai mici vlăstare, preșcolari, s-a desfășurat pe trei secțiuni: interpreți vocali, grup vocal și dans popular. Preșcolarii din Bătania s-au prezentat la Pecica cu dansul „Jocul românesc”, pentru care au fost premiați cu locul I.

Festival de cântec, dans și tradiții populare la Jula

Centrul Cultural Românesc din Jula va găzdui vineri, 7 iunie, de la ora 9.00, cea de-a 27-a ediție a Festivalului folcloric „Perinița”, festivalul dansului și cântecului popular românesc, promovate de către tinerii din comunitatea românilor din Ungaria. Gazda evenimentului și organizatorul principal, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, așteaptă la această cavalcadă a dansului și cântecului popular elevi și tinere talente de la toate școlile în care se învață limba română în Ungaria, dar și alți tineri care promovează cântecele, dansurile și tradițiile românești în Ungaria.

„Cupa prieteniei” la Lecușhaz

Competiția sportivă „Cupa prieteniei”, organizată de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Autogovernarea de Naționalitate Română din Lecușhaz, va avea loc vineri, 25 mai. Școala Generală din Lecușhaz va pune și de această dată la dispoziția organizatorilor și competitorilor sala de sport, asigurând toate condițiile pentru desfășurarea cu succes a acestui eveniment la care sunt așteptați mici fotbaliști din toate școlile în care se învață limba română în Ungaria.

Cum s-a născut poporul român? (16)

Neagu Djuvara

Dragoș – Vodă și „descălecarea” Moldovei

Cam la o generație distanță după Țara Românească s-a născut și al doilea stat medieval al românilor, Moldova, numită mai întâi de străini Valahia Mică, dovadă că se știa despre ambele țări că erau locuite de același neam.

Și acolo avem o legendă frumoasă: Dragoș-Vodă, un voievod ales dintre căpeteniile românilor din Maramureș, trece peste munți cu ceata lui de voinici, urmărind un bour. Tot gonind după acel vânat, câinele de vânatoare al lui Dragoș, Molda, se îneacă într-o apă! Dragoș dă acelui râu numele de Moldova și, găsind țara frumoasă și prea puțin locuită, se așază acolo cu ceata lui. Țara se va numi Moldova, iar pe stema ei va fi figura capul de bour!

Să știți că și această poveste minunată are un grăunte de adevăr! Începând din 1345, regele Ungariei Ludovic cel mare, succesorul lui Carol Robert, pornește într-o expediție împotriva tătarilor aflați dincolo de Carpații Orientali. Alături de el luptă și vasali de-ai lui, voievozi și cnezi români din Maramureș. Pe unul mai voinic, căpetenia unui neam de voievozi români îl va lăsa dincolo de Carpați după întoarcerea lui în Ungaria, pentru a constitui acolo unde se găseau

locuitori de aceeași limbă cu el un fel de țară de graniță împotriva tătarilor. Așa se naște în nordul actualei Moldove, lângă Siretul superior și râul Moldova, al doilea stat român medieval. Dar dinastia lui Dragoș e de scurtă durată.

Un alt voievod român din Maramureș, răzvrătit împotriva regelui Ungariei, trece munții (probabil în 1363), îi alungă pe urmașii lui Dragoș și înființează în Moldova o nouă dinastie, cea a Bogdăneștilor, urmată de cea a Mușatinilor, numită astfel după numele unei nore a lui Bogdan, Margareta-Mușata, mama a doi nepoți și succesori de-ai lui Bogdan: Petre și Roman. Bogdăneștii vor lăți cu vremea granițele Moldovei până la Nistru și marea Neagră, căutând suzeranitatea regilor Poloniei, atât pentru a favoriza comerțul de la marea Neagră spre centrul Europei, care trecea prin marele târg polonez Lvov, cât și pentru a se feri de o eventuală război a regilor Ungariei.

Astfel, la sfârșitul veacului al XIV-lea când se vor urca în tronurile Țării Românești și Moldovei doi mari domnitori, Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun, cele două voievodate se vor număra printre marile formațiuni ale Europei Centrale, comparabile cu voievodatul Transilvaniei, țările bulgare, despotatele sârbești, banatul Croației sau ducatele Austriei și Bavariei. Ele făceau parte de-acum din „concertul” statelor feudale ale Europei medievale.

(sfârșit)

BACALAUREAT
2019

11

Dragi elevi,
prin serialul pe care îl pornim cu acest număr dorim să venim în ajutorul vostru în vederea pregătirii pentru examenul de bacalaureat la Limba și literatura română. Săptămână de săptămână, până la momentul examenului, vă vom oferi în această pagină o serie de rezolvări alternative în abordarea unor posibile teme de bacalaureat. Aceste materiale nu vin să înlocuiască cunoștințele predate de profesori în cadrul orelor de română, ci doar să completeze, să dea o mână de ajutor la pregătirea elevilor. Sperăm să fie de mare folos!

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii – O confesiune elegiacă pe tema cunoașterii

Lucian Blaga

Române, filiala Cluj. I-a fost decernat premiul Adamachi pentru debut, din partea Academiei Române, iar Universitatea din Cluj îi premiază piesa Zamolxe în 1922. După 1943, nu mai publică niciun volum de versuri originale, deși continuă să lucreze. Abia în 1962, opera sa reîntră în circuitul public. Inaugurată cu *Poezele luminii* (1919), opera poetică antumă a lui Blaga cuprinde, până în 1943, încă șase volume: *Pașii profetului* (1921), *În marea trecere* (1924), *Lauda somnului* (1929), *La cumpăna apelor* (1933), *La curțile dorului* (1938), *Nebănuitele trepte* (1943). Poeziile nepublicate în timpul vieții au fost grupate de autor în patru cicluri: *Vârsta de fier* 1940–

1944, *Corăbii de cenușă*, *Cântecul focului*, *Ce aude unicornul* (volumul *Poezii* 1962). Se stinge din viață la 6 mai 1961 și este înmormântat în satul natal, Lancrăm, unul dintre cei mai mari poeți pe care i-a avut poporul român și care vă dăinuie veșnic prin operele sale, care dovedesc puterea geniului românesc.

Modernismul este o mișcare artistică din secolul XX, care se caracterizează prin negarea tradiției și introducerea unor noi principii de creație. Printre trăsăturile modernismului se numără: preocuparea pentru o poezie de cunoaștere, poezia devenind o modalitate de contemplare a lumii, estetica urâtului, folosirea unor metafore revelatorii, ambiguitatea. Noul limbaj se caracterizează prin preferința pentru versul alb, tehnica ingambamentului. Modernismul a fost introdus în literatura română de criticul și istoricul literar Eugen Lovinescu. *Eu nu strivesc corola de minuni a lumii* de Lucian Blaga face parte din volumul *Poezele luminii* și este o artă poetică în care poetul își exprimă crezul liric despre rolul poetului și al poeziei în lume, în societate.

Caracterul modern al poeziei rezultă în primul rând din viziunea lui Blaga despre lume și condiția ființei umane. Poetul, în opoziție cu raționalul, cunoașterea paradisiacă, este adeptul cunoașterii luciferice care înseamnă îmbogățirea lumii prin mistere și protejarea tainelor prin creație. Așadar, rolul creatorului-poet este să îmbogățească tainele universului. O altă trăsătură modernistă a poeziei este subiectivismul expresiei lirice, fiind prezente mărcile eului liric, pronumele și verbele la persoana I singular *eu nu strivesc*, *lumina mea*. Titlul poeziei este o metaforă revelatorie care semnifică ideea cunoașterii luciferice. Pronumele personal *eu* exprimă atitudinea poetului-filosof de a proteja misterele lumii. *Corola de minuni a lumii* este o metaforă revelatorie, imaginea perfecțiunii care semnifică misterele universale. Din punct de vedere compozițional, poezia este formată din trei secvențe lirice marcate prin scrierea cu majusculă a versurilor. În ceea ce privește prezentarea unor imagini poetice relevante se poate afirma că tema, viziunea și structura poeziei sunt moderne. Însă, se observă și apropierea de expresionism prin accentuarea eului liric: *lumina mea*, *calea mea*, *eu nu strivesc*, *eu nu ucid*, *întâlnesc*, *îmbogățesc*. Sunt ușor identificabile relațiile de opoziție și de simetrie. Există opoziția lumină-întuneric sugerată prin secvențele *lumina mea*, *lumina altora*, *adâncuri de întuneric*, *taina nopții*, *întunecata zare*.

O altă trăsătură a imaginarului poetic este prezența metaforei care aparține câmpului semantic al misterului: *corola de minuni*, *lumina mea*, *lumina altora*, *adâncuri de întuneric*, *ne-nțelesuri* și *mai mari*. Alături de metafore și antiteze pot fi identificate și alte figuri de stil precum enumerația *flori*, *...ochi*, *...buze*, *...morminte*, sau epitetul *raze albe*, *întunecata zare*, *largo fiori*.

dr. Szabó Zsolt, Catedra de română din Seghedin
(Institutul Limbii Române)

Lucian Blaga a fost al nouălea copil al preotului Isidor Blaga și al Anei; s-a născut la 9 mai 1895, în localitatea Lancrăm, lângă Sebeș, comitatul Sibiu de atunci, județul Alba de astăzi. Până la vârsta de patru ani, viitorul poet nu a vorbit, deși nu suferea de nicio boală; primele cuvinte rostite au fost în fața mamei pe care o va pomeni în scrierile sale ca pe o *ființă primară*. Studiile primare le frecventează la școala germană din Sebeș, urmate de liceul *Andrei Șaguna* din Brașov și de studiile universitare din cadrul Facultății de Teologie din Sibiu și Oradea, pe care le-a finalizat cu licență în 1917. Între 1916–1920 a fost student la Viena, unde și-a dezvoltat cunoștințele în filosofie și biologie; obține titlul de doctor în filozofie cu teza *Cultură și cunoaștere*.

Debutul său literar are loc în 1910, cu poezia *Noaptea*, publicată în revista *Românul*, în același an este publicată și poezia *Pe țărnișă*, în *Tribuna* din Brașov, după care au urmat o serie de colaborări cu reviste de prestigiu ale vremii, printre care *Convorbiri literare*, *Cuget românesc*, *Gazeta Transilvaniei*. În anul 1919 este publicată la Sibiu, placheta de versuri *Poezele luminii* precum și culegerea de aforisme *Pietre pentru templul meu*. Cele mai multe dintre scrierile sale au apărut în revista *Cândirea* al cărei membru fondator a și fost, în 1921.

În anul 1926 a intrat în diplomatie, ocupând succesiv posturi de atașat cultural la legațiile României din Varșovia, Praga, Lisabona, Berna și Viena. A fost atașat și consilier de presă la Varșovia, Praga, Berna și Viena, subsecretar de stat la Ministerul de Externe și ministru plenipotențiar al României în Portugalia. Din 1938 până în 1948 a fost profesor la Catedra de Filozofia Culturii la Universitatea din Cluj, iar în 1951 a fost numit bibliotecar-șef al Bibliotecii Academiei

Modernism în poezia lui Blaga

Cercetare sociolingvistică la școala generală din Micherechi

Institutul de Lingvistică al Academiei Maghiare de Știință, Centrul de Cercetare al Multilingvismului a organizat în ziua de 3 aprilie, o conferință cu titlul „Teoria și practica peisajului lingvistic 3 – Panorama naționalităților din Ungaria”. În cadrul conferinței au susținut prelegeri specialiști ai naționalităților germană, armeană, sârbă, slovacă, romă, ucrainiană, croată, bulgară, română din Ungaria. De remarcat că toate prelegerile au fost traduse și

în limba semnelor, mimico-gestuală, pentru participanții cu probleme de auz. Lingvista dr. Ana Borbély a ținut o prelegere despre „Peisajul lingvistic ca resursă educațională la Școala Generală Bilingvă a Naționalității Române din Micherechi. La eveniment a luat parte și primărița comunei Micherechi, doamna Margareta Tat, și referenta română Anamaria Brad Sarca de la Oficiul pentru Învățământ de la Budapesta.

În deschiderea comunicării sale, doamna Ana Borbély a prezentat sursele științifice pe baza căreia și-a realizat cercetarea de la Micherechi. A amintit că a efectuat mai multe cercetări în acest sat pe parcursul anilor, iar când a ajuns aici pentru prima dată, prin anii 1970, încă toată lumea vorbea românește. A subliniat de mai multe ori pe parcursul comunicării că s-a bucurat să vadă că, la Micherechi, limba română încă se găsește în forma ei naturală, atât în scris cât și în vorbit.

— Care a fost scopul și rolul acestei cercetări? Ce înseamnă de fapt un peisaj lingvistic?

— Peisajul lingvistic este un cadru de a cerceta acele informații vizuale lingvistice, care ne vin în cale când ieșim, de exemplu de acasă, în stradă, în alte clădiri, instituții. Dacă ieșim pe stradă imediat vedem câteva inscripții, nu numai numele străzilor sau ale instituțiilor, ci multe alte inscripții. Cercetarea noastră se leagă în primul rând de ideologia, de intenția după care au fost așezate aceste inscripții. În comunicarea mea de acum m-am dus într-o instituție, la Micherechi. La simpozionul Institutului de Cercetări de acum doi ani am prezentat o cercetare a peisajului lingvistic la românii din Chitighaz, o comunitate locală, unde pe lângă limba română mai apar vreo șase limbi, printre care și limba chineză (având un magazin chinezesc) sau limba latină (o inscripție în castelul Almásy). Am aflat până și o ilustrată, pe care numele Chitighazului este scris în rusă, cu litere chirilice. Dacă mă gândesc la această cercetare este important să vedem cum apare limba română în Chitighaz, în ce context. Apoi am mai avut o cercetare de peisaj lingvistic în Curțile Gojdu, unde am analizat în primul rând acele texte, care se leagă de comunitatea istorică a românilor din Ungaria. Să revin însă la comunicarea mea de azi. Cercetarea peisajului lingvistic de la Micherechi am început-o în anul 2017, atunci am făcut numeroase fotografii în sat, în cimitir, în biserică și la școală. În comunicarea mea de azi am ales să vorbesc despre peisajul lingvistic de la școala din Micherechi, în primul rând din punctul de vedere al sociolingvistului, deci am analizat nu atât materialul didactic, cât prezența limbii române în diferitele ipostaze. Ceea ce am remarcat aici, că școala se ocupă foarte mult cu timpul, de ex. în fiecare clasă găsim câte-un ceas, orar, calendar, găsim pliante despre anotimpuri, pe holuri sunt afișate tablourile absolvenților, poze din trecut. Deoarece eu am vizitat școala în toamnă, asta înseamnă că și designul vizual s-a legat de natură, de trecerea timpului. Am remarcat la Micherechi că limba română apare peste tot unde trebuie să apară, de exemplu există un cabinet de religie, unde toate textele și inscripțiile sunt scrise în limba română, toate

elementele vizuale se leagă de cultura creștinească ortodoxă română. Am mai remarcat un lucru, tot legat de timp și de trecerea timpului: pe vremuri, elevii care au umblat în clădirea veche, învățau în niște săli care aveau ferestre numai spre curte, și niciuna spre stradă. Copiii de azi, urcând la etajul clădirii noi, moderne, văd ceva foarte frumos: peste drum e biblioteca, iar un pic mai în spate se vede intrarea bisericii și lângă ea este casa de cultură, adică principalele instituții din sat. Privind în cealaltă parte, panorama este la fel de frumoasă, dar aceste imagini se leagă în primul rând de sârguința sătenilor, foliile și grădinile frumos aranjate. Eu cred că înseamnă mult pentru un copil să vadă în jurul său o societate sârguincioasă și credincioasă.

— Ați menționat că la școala generală din Micherechi încă se găsește limba română în starea ei naturală, în timp ce la toate naționalitățile din Ungaria bilingvismul și-a pus amprenta, ori prin faptul că toate inscripțiile sunt în două limbi, ori prin pierderea tot mai accentuată a limbii materne în favoarea limbii maghiare. Sociolingvistica ar putea ajuta la îmbunătățirea sau la stoparea asimilării lingvistice a minorităților din Ungaria?

— Noi la această conferință am vrut să punem accentul pe aceste elemente vizuale și lingvistice pe care încă le găsim în comunitățile de naționalitate. Școala este un loc important, dar aici ne petrecem doar câțiva ani din viață. Pe mine m-a cucerit la Micherechi sala de religie, pentru că sunt convinsă că prin credința noastră ortodoxă ne putem lega de limba română pe tot parcursul vieții noastre. Orice membru al unei comunități minoritare trebuie să-și găsească posibilitățile în care să-și vorbească cât mai mult limba maternă. **E.Ș.**

Workshop la liceul din Julia

Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Julia va găzdui vineri, 31 mai, workshopul „Cook with your ancestors”, care marchează cel de-al doilea trimestru de lucru din cadrul proiectului „Healthy Traditions – Science for Next Generation” (eMS ROHU 285), finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria. Evenimentul va avea loc în Sala Festivă a liceului (incinta Centrului Cultural Românesc, str. Liceum, nr. 7), cu începere de la ora 11.00.

Proiectul este implementat de Asociația „Iris Research” din Arad, în calitate de beneficiar și de Universitatea de Vest din Timișoara și Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Julia, în calitate de parteneri.

Un sfert de secol de povești românești la Bichișciaba

Casa Poveștilor din Bichișciaba și-a deschis larg porțile joi, 16 mai, pentru elevii de la școlile în care se învață limba română în Ungaria, elevi care și anul acesta au sosit într-un număr foarte mare să spună povești la cea de-a 24 ediție a Concursului Național de povești pentru copii, în limba română, intitulat „Concursul de povești Gheorghe Gros”. Gazda evenimentului, care în aproape un sfert de secol a antrenat mai multe sute de naratori, profesori și părinți, a fost Autogovernarea Românească din Bichișciaba, președinte *Teodor Juhász*.

De mici, copiii îndrăgesc poveștile, iar prin intermediul poveștilor ei descoperă lumea, învață strategii de viață și mai mult de cât atât poveștile le stimulează educația și imaginația, iar cel mai important lucru este faptul că, odată cu învățarea poveștilor acumulează și o mulțime de cuvinte noi. De aceea datoria noastră a tuturor, a părinților, a educatorilor și învățătorilor este să-i facem pe copii să iubească poveștile.

La concursul devenit cunoscut și așteptat de elevi, au participat anul acesta 75 de copii povestitori de clasele 1–8, de la școli generale din Ungaria, fie ele bilingve sau în care limba română se predă ca limbă străină, cum ar fi școlile: Aletea, Julia, Micherechi, Chitighaz, Bătania, Pocei, Jaca, Săcal, Cenadul Unguresc, Leucușhaz și Furta.

Manifestarea s-a deschis în curtea Casei Poveștilor, printr-un cuvânt de încurajare venit din partea organizatorilor și a oaspeților prezenți la eveniment, care au apreciat și importanța acestui concurs: PS Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, *Florin Vasiloni*, Consulul General al României la Julia, *Alexandru Finna*, vicepreședinte al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Eugen Gagea*, prodecanul Facultății de Științe Social-Umaniste, Educație Fizică și Sport din cadrul Universității „Vasile Goldiș” din Arad și *Anamaria Brad Sarca*, referent pentru învățământul de naționalitate română.

Poveștile copiilor au fost ascultate și jurizate de oameni de specialitate, dascăli și jurnaliști. Toți elevii participanți la concurs au prezentat cu mult talent poveștile spuse în limba română, sau în grai bihorean, deoarece unii dintre ei au ales să spună povești populare, alții povești din literatura română și universală, iar alții au venit în fața publicului cu povești scrise de ei sau de profesorii lor.

Festivitatea de premiere a avut loc în curtea Casei Poveștilor, fiecare participant primind o medalie cu inscripția concursului și o diplomă de participare. Au fost oferite premiile I, II și III, la fiecare categorie, precum și câte două mențiuni la fiecare grupă. Cadou-

rile mențiunilor au fost acordate de *Traian Kreszta*, purtătorul de cuvânt al românilor din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta, care le-a dăruit copiilor câștigători câte-un puzzle cu clădirea Parlamentului Ungar și o cartică în limba română despre istoria Coroanei Maghiare. Au fost acordate patru premii și pentru tinerii care au participat la concursul de desen. Primele două școli participante, care au acumulat cele mai multe puncte, au primit și anul acesta câte-un laptop din partea AȚRU și Autogovernarea Românească a județului Bichiș, acestea fiind școala din Micherechi și cea din Leucușhaz.

„Ne străduim ca la fiecare ediție să oferim ceva în plus copiilor participanți, ca ei să se întoarcă acasă cu amintiri plăcute, dar totodată păstrăm neschimbate câteva elemente tradiționale ale organizării: așa este locul concursului, care se ține de 24 de ani în Casa Poveștilor, un complex de case tradiționale frumos îngrijite, un mediu perfect pentru astfel de evenimente; fiecare copil primește câte-o

diplomă de participare și o medalie cu panglică roșu-galben-albăstru, pentru a-și aminti și când va fi mare că a fost la acest concurs românesc; încercăm să alcătuim echipe de juriu neutre, care să nu influențeze rezultatul concursului. Și pentru că acesta este totuși un concurs, trebuie musai să stabilim trei locuri pentru cei mai buni povestitori, altfel concursul nu ar mai fi concurs. Fiecare ediție are învățămintele ei, uneori poate greșim, dar suntem parteneri deschiși la orice schimbare. Așteptăm părerile școlilor, ale profesorilor înainte de fiecare ediție. Prin premiul ce se poate obține pentru cele mai bune școli (laptopul), ne-am gândit să-i învățăm pe copii să concureze nu doar în mod individual, ci să le dezvoltăm și spiritul de echipă, să acționeze ca o echipă în interesul școlii lor”, ne-a spus la finalul concursului organizatorul *Teodor Juhász*.

În timp ce copiii povesteau, câțiva dintre organizatori și participanți, alături de văduva *Maria Gros*, au vizitat mormântul lui Gheorghe Gros, inițiatorul acestui concurs, depunând coroane de flori și rostind o rugăciune.

După înmânarea premiilor, evenimentul a continuat cu o recepție oferită de gazde pentru toți participanții. Concursul de povești din Bichișciaba a fost organizat prin sprijinul financiar al Fondului „Bethlen Gábor”, din cadrul Cancelariei Primului Ministru, Secretariatul de Stat pentru Culte și Naționalități din Budapesta.

Anca Becan

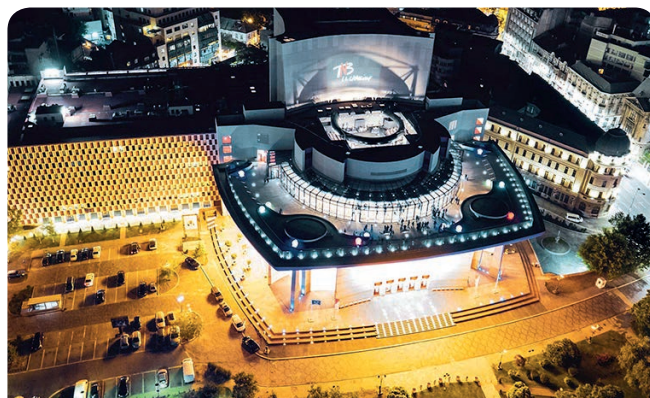
(Continuare în pagina a 12-a)

Teatrul Național din București are pe acoperiș un amfiteatru în aer liber

Amfiteatrul în aer liber este o scenă unică în România, un loc aflat sus pe Național, la 24 metri deasupra Pieței Universității, anunță site-ul Teatrului Național din București.

Pe TNB, din luna mai până în septembrie, cultura și genurile artistice, diversitatea și dezbateră estivală (dar și culturală) se întâlnesc sub cerul nopților de vară, chiar la km o al Capitalei, într-un program nocturn, incitant și variat.

Spectacole de teatru și dans, concerte de jazz, rock sau folk, filme de colecție sau cele mai recen-

te producții cinematografice, întâlniri cu artiști, vor putea fi văzute și trăite, în această vară, sub cerul înstelat al Bucureștiului, în Amfiteatrul TNB. Nume consacrate și tineri artiști,

spectacole din repertoriul Teatrului Național, dar și producții ale teatrelor independente vor desena vara trăită, sus, deasupra Bucureștiului.

Amfiteatrul TNB este un supliment cultural recomandat pe perioada primăverii și a verii, în aer liber, indicat împotriva temerii de nori ploioși sau a asteniilor la căldură.

De asemenea, se recomandă ca terapie pentru dorul de mare, munte și vacanță. Amfiteatrul ajută în cazul publicului care suferă de surplus de plictiseală la birou pe timpul verii (și nu numai).

Sfatul specialistului: dacă mergeți la restaurantul de pe terasă, amplasat sub Amfiteatrul în aer liber, puteți vedea una dintre cele mai frumoase imagini de sus ale Capitalei!

Integramă

OAMENI ...

OAMENI CA NIȘTE VALURI	FORMĂ JOASĂ DE RELIEF STARLETĂ			COMIC SLAB E MEREU ÎMPOTRIVĂ		INTRATE ÎN VAMĂ! OAMENI
			NU-L AJUTĂ CAPUL OAMENI			
VAPOROS ÎNCHEIE O HAINĂ						MOȘUL CARE NE ADOARME COPIII
			OM DIN ATAAC CERE DETALII			
CORNUTE MARI DUPĂ O NOAPTE				UN OM SERVIT CU PAIUL		
	DAT CU VASELINĂ PUIUL CAPREI			NUCLEU DE NEON! IMAGINARI		
A FACE DINȚI OBIECTIV VITICOL						AMINTIT ÎN LIPSĂ
			ÎN FAȚĂ LA CINEMA A NU SUFERI			
	CĂRAT SCRIERE ACIDĂ			GRUP FEMININ TAXE ȘI IMPOZITE		
		MOTOR TESTAT LISTA DE BUCATE				BARCĂ SPORTIVĂ
AJUNS LA FINAL! MECI DE PREGĂTIRE						OAMENI
			A SE ENERVA BOT DE PORC			
FIRE DE PRINS A SE ÎNCĂINA					CĂMĂȘI POPULARE LĂSAT LA COADĂ!	
				STINGE FOCUL		
JOC DE VERIFICARE ADEVĂRAT						

Glume

Doi copilași la creșă:

– Tu ce ești? Băiat sau fată?

– Băiat.

– Dar de unde știi?

– Dacă iese infirmiera, îți arăt.

Iese infirmiera, la care acesta își ridică păturica.

– Uite, am șosetuțe albastre.

– De ce-ai întârziat, Bulă? Întreabă doctorul.

– Mă scuzați, am trecut mai întâi pe la farmacist.

– Farmaciștii ăștia sunt niște incapabili! Rănește doctorul. Spun numai prostii. Și, mă rog, ce tâmpenie ți-a spus?

– Mi-a zis să vin să mă consultați dumneavoastră.

Se apropie ziua de naștere a soacrei, iar ginerile nu știe ce cadou să-i facă. În cele din urmă s-a decis și i-a rezervat cel mai fain loc din cimitir. A mai trecut un an, din nou ziua de naștere a soacrei. De această dată nici un cadou. Soacra întreabă:

– Scumpul meu ginerică, gata, nu mă mai iubești?

– Ba da, mamă, cum să nu te iubesc? Doar că sunt un pic supărat, deoarece nu v-ați folosit de cadoul meu de anul trecut!

Un polițist se întâlnește cu un bețiv care stătea întins pe jos.

– Băi omule, de ce nu te duci acasă?

– Nu pot să mă mișc de aici. Pe sticla de vin pe care am luat-o scria: „A se păstra culcat”.

Întrebare: Care este cea mai frumoasă clădire vara?

Răspuns: Școala!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

Eternitate: N; V; STA; FEMEIE; PL; PISC; NAI; PION; TERN; EPIDEMII; OR; CAZUT; IR; TARII; ATATA; IED; OCA; PT; E; URA; ZLOTI; S; IUBIRE; AA; NUN; AM; TAUR; STI; SAL; APARA; CONTINUU.

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Carte

Tatiana Niculescu
Regele și DudaiaCarol II și Elena Lupescu dincolo
de bârfe și clișee

Pe fundalul prăbușirii imperiilor și a monarhiilor, între noile granițe ale României Mari, viața politică e zguduită de o poveste de dragoste. Prințul moștenitor fuge în lume, în plină epocă antisemită, cu o femeie cu origini evreiești. Despre ei și povestea lor se va vorbi neconținut timp de decenii. Legionarii și, pe linia lor, comuniștii îi vor descrie în contururi îngroșate de ură, invidie și resentiment. Presa internațională va căuta să-i situeze când în descendența marilor iubiri interzise, când în anticamera unor tenebroase intrigi și comploturi politice. Vor fi condamnați de toți, bârfați, hărțuiți și defăimați în ziare, în manuale și în cărți de istorie. Vor rămâne împreună în ciuda tuturor. Ce se află însă dincolo de bârfe și clișee și ce ascund ele sub masca discursului patriotard, antisemit sau moralizator? Din documente de arhivă, scrisori inedite, memorii, jurnale și mărturii ale contemporanilor, această carte reconstruiește culisele celui mai stăruitor scandal politic din istoria interbelică a României.

Cartea a apărut la Editura Humanitas.

*

Tatiana Niculescu este scriitoare, autoare a romanelor *Spovedanie la Tanacu*, *Noaptea Patriarhului*, *Povestea domniței Marina* și *a basarabeanului necunoscut* și a două piese de teatru (*Spovedania* și *Brâncuși contra SUA*), semnate cu numele Tatiana Niculescu Bran.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

27 MAI (Adam Bauet)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

28 MAI (Petru Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Alfabet urban – Sibiu – serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30: Pelerinaje prin Biblie / dr. Mihaela Bucin 17.55: Încheiere

29 MAI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

30 MAI (Ștefan Crăsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

31 MAI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

1 Iunie (Petru Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Maria Borșun Popescu / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

2 Iunie (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

EXPONAT, *exponate*, s. n. Obiect expus în cadrul unei expoziții, unui muzeu etc.

– Din rus. **eksponat**.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 29 mai, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 29 mai, Duna World, ora 13.50

Emisiunea românească televizată vă invită la Bichișciaba, la concursul de povestire. Acesta a fost inițiat de regretatul Gheorghe Gros, în anul 1993, și de atunci în fiecare an, în luna mai, copiii școlilor românești din Ungaria sunt așteptați în reședința Județului Bichiș pentru a-și arăta talentul de povestit. În continuarea programului vă oferim o nouă scenetă interpretată de copiii Școlii Românești din Băntania. Coordonați de profesoara Anca Stan, elevii ne vor prezenta piesa „Castravetele” de Ion Luca Caragiale.

Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Vicepreședinte: Alexandru Finna

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Un sfert de secol de povești românești la Bichișciaba

Rezultatele concursului:

Școli bilingve, clasele 1–2:

Locul I – Zoltán Réthelyi; Locul II –
Ida Avrămuț; Locul III – Horia Stăvaru
Mențiune: Cosmina Csomor și Gréta Bódi

Școli bilingve, clasele 3–4:

Locul I – Emilia Gomboș; Locul II – Katinka
Motika; Locul III – Artemiza Teofana Stoica
Mențiune: Zsanna Priskin, Sebastian Stan,
Zsófia Csüllök, Pál Barnabás

Școli bilingve, clasele 5–6:

Locul I: Rafael Rocsin; Locul II – Aida Stan;
Locul III – Mara Stăvaru
Mențiune: Vladimir Putin și Estera Iurasoc

Școli bilingve, clasele 7–8:

Locul I – Estera Réthelyi; Locul II –
Marc Toszecski; Locul III – Hanna Havas
Mențiune: Loredana Bali și Zserealdin Rocsin

Școli în care limba română se predă ca obiect de studiu, clasele 3–4:

Locul I – Kitti Angyal; Locul II – János Csurkui;
Locul III – Erika Varga
Mențiune: Amanda Liliana Jankó
și Gréta Farkas

Școli în care limba română se predă ca obiect de studiu, clasele 5–6:

Locul I – Jázmin Borsi; Locul II – Renata Kása;
Locul III – Nóra Szalai
Mențiune: Emma Hajzer și Renata Aliman

Școli în care limba română se predă ca obiect de studiu, clasele 7–8:

Locul I – Shalomeea Sutak; Locul II –
Elemér Brendon Lole; Locul III – Cintia Jakab
Mențiune: Evelin Virág și Panka Megyes

Rezultatele concursului de desen:

Locul I: Nandor Gyarak
Locul II: Artemiza Teofana Stoica
Locul III: Emma Hayser
Mențiune: Judit Olah

Pe lângă premiile afișate mai sus, au fost
premiati cu cărți de către PS Episcopul
Siluan, elevii: Ida Avrămuț, Agnes Puha,
Balint Zsíros și Cristina Juhász.

